

Előfizetési díj.

Vidék postán vagy helyben házhoz hordva	
Éves díj	15 frt.
Féléves díj	8 „
Háromhavi díj	4 „
1 órára helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztői szállítás:

Bel-királyutca 28-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

AZ ÉRTÉKESB CÍKKEK DIJAZTATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak:

Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakor hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos (Wollzeile 22.) Haasenstein et Vogler (Wallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau.

Nyitléri cikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

ELOFIZETÉSI FELHÍVÁS

a

„KELET”

politikai és közgazdasági napilap

375. ötödik évfolyamára.

A „Kelet” előfizetési ára:

Egy évre	15 frt.
Félévre	8 „
Háromhavi díj	4 „
Egy órára	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

A megrendelések legzélszerűbben postai utvánnyal alólirt könyvkereskedésébe küldendők.

Jólczk egyszerre beküldött előfizetés után szteletpéldánnyal szolgálunk.

Kolozsvár, januarban 1875.

Stein János

a „Kelet” kiadója.

Iolozsvár, febr. 2. 1875.

(—t.) A legerősebb és elhatározottabb férfiú életében is következhettek olyan zakaszkok, melyeknek szerencsés viszonya a jól végzett munka már gyümölcsöző eredményei megengedhetik neki, hogy gy kis pihenést engedjen magának, hogy minden pillanatban résen ne álljon, hogy mások s maga iránt elnezőbb legyen. De mi az ilyen is, mihelyt az addig nyugodt egyarántosságban folyó dolgok zavartat kezdenek; mihelyt ügyei már nem mennek mintegy maguktól s érdekei embert lvetelnek a gátra: azonnal köteles lerázni magát a pihenés, a gondtalan élet békéit, hogy a tettek mezejére lépve védője gyen érdekeinek, betöltője komoly feladatának, bátran szembe nézve sorssal, emberkel s megmutassa, hogy a szunyadtukba elveszve látszott régi erők megvannak még jellemében, izmaiban, férfi ő most minden ízében.

A magyar törvényhozás egykor oly imponas többsége, mely talán sokakban tévedt de mindig komoly elhatározottság-

gal, férfias erélyvel tudta meggyőződését, akaratát érvényesíteni s a legellentétesebb küzdelmek közepett is, mint egy ember tett és munkált: az utóbbi időkben, vezére távollétében, nem egyszer mutatá magát oly férfiúnak, kik a tettek után a pihenésre, az erély után a határozatlanságra adta magát s mintha azt hitte volna, hogy az erő lappangó állapotában is megteszi a maga hatását: hagyta, nem egyszer, hogy korábban diadalmasan legküzdött ellenfelei is győzedelmeskedjenek pillanatokra, mintegy számítva rá, hogy csak akarnia kell s a régi hatalom ismét az övé.

De ha bármily mértékben tartotta is magát a Deák-párt ilyen, a példába fölvetett férfiúnak: azt hisszük, elkövetkezett annak is a végső ideje, hogy a telenség állapotából kibontakozzék s magát megemberelve megmutassa, ha egyáltalán férfiúval van-e dolgunk, vagy egy gyöngye bábbal, melyet addig, míg volt egy erősköz mozgására, látszó tevékenységben lehetett tartani, de mely most, e kéz hián, csak rongy-csomaggá omlott össze.

Azok után, a mik a csigamódra haladó költségvetési vita folyamán történtek, teljes joggal követelhetjük, hogy a Deák-párt iránt fennebb fölvetett kérdéseinkre határozott választ kívánjunk, mert mi itt, künná vidéken, nem vagyunk úgy hivattva a politika vezetésére, de igen is vagyunk, mint választó, adózó polgárok hivattva a politika bírálatára s a tisztelt honatyák hiában tartanak zengzetes diókat, hiába elégitik ki a külföld kívánságát s a humanismus ragyogó elméleteit, ha e közben elégedetlen hagynak bennünket, a választásokat s a mi igényeinket, tényleges állapotainkat, mindennapi szükségünket akár hiúságnak, akár elméleteinknek, akár határozatlanságunknak prédául dobják.

Lehetlen volt, hogy e gondolatok épen most előtérbe ne tuduljanak agyunkban, midőn arról van szó, hogy az indemnity három hónapja ma-holnap leteljek s nem hogy törvényes budgetünk legyen megállapítva, de még azt se tudja az ország, hogy egy fél év múltán miből tartatik fön az állam-gépezet és saját határozatlanságunk okán elveszen a hit a magyar életképessége iránt, itthon és künn, alatt és fenn egyaránt.

Pénzügyi bizottságunk tervtelenül, minden egyes tagja különkülön javaslatot hangoztatva; a baloldal, minden alkotmányos elv arczulsapásával, a költségve-

tést, nem csak a mai kormányának nem, de még az országnak sem szavazza meg; a Deák-párt conservatív tagjai a többséggel s maguk közt is meghasonlv: egyik az 1848-iki vívmányokat kárhoztatja, mint bajaink okait; másik az állapotok tisztázására semmi új eszmét nem pronuncialva, netaláni külön czélzait általános frazisok köpenybe burkolva, sok szívünkhez nőtt intézménnyel kaczerkódva, de kibuvó ajtókat mindenütt hagyva — mégis mint új miniszter-candidatus lép föl; míg a harmadik oly kiesnyes indokkal intéz kiméletlen támadást a pénzügyér személye ellen, hogy az áldozatok hozatalától való zsugori irtózását csak a vak nem nem látja e támadás mögött, mely egyedül a kérdés eldöntésének elődázását czélozza.

Nem, uraim! képviselő urak! A nemzet nem miniszterség utáni hajtó-vadászatra; nem saját érdekeik legyezgetésére és előtérbe tolására; nem is dictionára vagy a napidíjak zsebretevéseire küldte önökét Budapestre, hanem azért, hogy erős, határozott intézkedéseik által urai tudjanak lenni a helyzetnek, emberei az időnek, intézői a haza férfit követelő ügyeinek.

Ha e követelménynek megfelelni nem tudnak: akkor jobb ma feloszlatni e magában megoszott parlamentet s a nemzet akaratát appellálni, melyet e folytonos bizonytalanság állapota hitében ingat meg, akaratában ernyeszt el s tetterejében tesz bénává.

Mi a Deák-párt szabadelvű zöméhez appellálunk. Övé a felelősség a multakért, övé a felelősség a jövődekért.

Ha férfiú: legyen férfiú s mint egykor: komoly-határozottsággal, tetterős bátorsággal mondja: eddig s ne tovább! Mi, az alkotmányos Magyarország ez idő szerinti képviselői, sorsának intézői, e sorsintézésére elég erősek, elegendő férfiak vagyunk!

— A képviselőház febr. 1-ki ülésében folytatván a költségvetés tárgyalása, gr. Lónyay Menyhért szolt. Hosszason és részlete sen beszélt pénzügyi és közgazdasági kérdéseinkről, kiterjeszkedve a létező bajokra s azok orvoslásának módjaira.

Lónyay elfogadta ugyan általánosságban a költségvetést, de meg várt volna a kormánytól,

Pedig nagyon szerettek egy mást és sohasem veszekedtek együtt.

Ez 1835-ben történt, én már tizenhárom éves voltam, s kezdtem gondolkodni a dolgok fölöl; kezdtem észlelni a körültem történeteket. Lné miket tudtam lassanként kikémlélni, a nélkül, hogy kérdezősködtem volna, vagy igen kíváncsinak látszassam.

Anyám, ki gazdag, előkelő család házában nevedekett, s nyerte kiképzését, miveltség tekintetében, sokkal felül állott azon szép külsejű hegyiakok felett, kik szerelemből választottak férjket. Véleményük mindenben meg egyezett, egyetlen pontot kivéve, fájdalom a legfőbbet, e folytonos távollétet a házi tűzhelelytől.

(Folyt. köv.)

Lapponi regék az ember-
evőkről.

(Vége.)

A Stalló nagyon barátságosan fogadta őket s a lapp biztosítandó magát, apósa számára egy iramszarvast vágatott le s így friss husban nem volt hiány.

Megérkezésük felett még az anyós is örülni látszott, a kis unokát felvette bölesőjéből, csókolgatta s végre így szolt: „kedves lányom, ugyebár vigyázhatok én addig e kedves kis gyerekre, míg ti a sátozt felititek?” A leány persze semmi kedve sem volt a gyermekeket anyjára bízni, de végre is ellen nemszegülhetett s bele „kellott” egyeznie. Ludak (a Stalló asszony) a vérszopó, mihelyt a szülők eltávoztak, haladéknélkül kitekerte a gyermek nyakát s enni kezdett abból. Stallónak egy fiatalabb — csak a nővér menekülése után született — fia, a ki jelen volt s anyját nézegette, szintén kedvet kapott, hogy legalább megkóstolhassa azt a friss húst, a mit anyja oly jóízűen falatoz, többszörösen is kért belőle;

hogy biztosítékot nyújtson az iránt is, hogy azon eszközökkel, melyeknek megszavazását kéri, a czél el lesz érve. Támadásaiban és kifejezéseiben azonban koránt sem volt oly éles a kormány ellen, mint báró Sennyey; s ugy vetük ki, hogy a kötszégvetést megszavazza ezen kormányának is, a mit báró Sennyey valószínűleg nem tesz.

Lónyay gr. beszédének főjelentősége azon számos gyakorlati javaslatban fekszik, melyeket részint a megtakarítások eszközése, részint a jövedelmek fokozása körül kifejtett és teljes figyelemre méltók. E tekintetben eszmékben összehasonlíthatlanul gazdagabb mint Sennyey, kinek egyes fejtegetéseitől Lónyay, határozottan eltérő álláspontot foglalt el.

Lónyay gróf után Bartal György kereskedelmi miniszter állt fel s egy az ülés további folyamatát betöltő nagy hatású szónoklatot tartott, mely Sennyeynek rövid felszólalásra adott alkalmat.

— Az erdélyi hazarész országgyűlési képviselőinek január 31-én tartott értekezletén először is az erdélyi sötérmelés némely természetű helyeken való megszüntetésének kérdése vétetett ujabbban is tanácskozás alá. Az értekezlet tagjai általánosan meg lévén győződve arról, hogy az erdélyi sötérmelésnek tervben levő koncentrációja ugy az állampénztárra, mint az ország legfontosabb közgazdasági érdekeire föltéte káros hatást fogna gyakorolni, elhatározták, hogy Vízakna város az ottani sötérmelés tényleg megtörtént megszüntetése elleni kérvényének képviselőházi tárgyalása alkalmával támogatni fogják a létező erdélyi sötérmelési helyek továbbra is művelés alatt tartás mellett teendő felszólalást. — Ezután az erdélyi csendőrség kérdését tárgyalta az értekezlet. A felszólalóknak csaknem egyértelmű nyilatkozatai folytán abban történt megállapodás, hogy addig is, míg egy közbiztonsági törvény alkotnának, fontartassék ugyan az erdélyi csendőség, de a folyó évi budget ide vonatkozó részének képviselőházi tárgyalása alkalmával mondanak ki, hogy az erdélyi csendőség fegyelmű s előléptetési tekintetben is a honvédelmi miniszter illetősége alá helyezendő s evvel kapcsolatban a miniszter utasítások a védtörvény oly értelemben való módosítása iránt egy novelláris törvényjavaslat előterjesztésére, mely a honvédeknek a szoros katonai szolgálaton kívüli alkalmazását is lehetővé tegye. — Legközelebbi értekezlet jövő vasárnap, d. e. 10 órakor.

„Mama, mama, adj egy kicsit nekem is nővérem fiának szeméből!” „Holnap nővéred melőlől fogsz kapni nyálánkodni valót!” — felel Ludak. A leány, a ki künn mindent hallott, férjének is megmutatta ez iszonyatosságot s így szolt: — „Hiszed-e már most, a mit még otthon mondtam? Most megette a gyermekket, és holnap? — — — holnap rajtunk a sor...”

Azonban azonnal feltűnés és veszély nélkül nem távozhattak el. Midőn a sátozt felállították és minden rendben volt, Stalló legidősebb fiával meglátogatta őket, hogy a hosszú tőli estét fecsegésükkel eltölthessék. Mialatt erről is arról is csevegtek, Stalló vejétől egész bizalmasan megkérdezte egyezsersmid azt is, hogy „mikor aluszik legmélyebben?” A fiatal lapp tette magát, mintha nem értené a kérdés eredeti czélját s egészen nyugodtan így felelt: „Ha a hajnalpár az egen már feljött, akkor legmélyebben alszom.” Akkor ő is megkérdezte apósát: „S mikor alszol te a legmélyebben?” „Éjjelkor!” — válaszolt mit sem sejtve egész őszinteséggel a Stalló. Min-tán egymást kölcsönösen kikérdezték, elváltak. Stalló és fia kunyhójukba tértek vissza, a fiatal házaspár pedig a sátorban maradt. Éjjel tájt azonban, midőn Stalló a lemélyebben aludott, felkeltek s futni kezdettek azon az uton vissza, a melyen jöttek. A férj az iramszarvasokkal előre ment, míg az asszony a hátrahagyott sátoztól bizonyos távolsáig eljutva vissza maradt, hogy kthassa, csakugyan megpróbálja-e hajnalhasadtával végrehajtani gonosz szándékát.

A távolságon kívül biztonságban érezte magát Stainak*), lévén meddő szánja elé fogva, s így várakozott egy nagy fenyőfa mögött, a melyet az utba férje keresztbe fektetett.

Gr. Lónyay Menyhért beszéde

a képviselőház febr. 1-én tartott ülésén.

(Kivonat.)

Hangsúlyozza mindenekelőtt a helyzet komolyságát; kiemeli, hogy áldozatok, nélkülözés, határozott cselekvés lesznek szükségesek, de a jövőt nem tekintheti reménytelennek s a ki erről ugy meg van győződve, mint ő, az készséggel járul az áldozatok elvállalásához s a szükséges rendszabályok keresztülviteléhez. Felsorolja azon nyilatkozatokat, melyeket a helyes pénzügyi politika követése tárgyában még mint pénzügyminiszter tett s hangsúlyozza, hogy azokat most is igaznak tartja. Az első 3 évi gazdálkodás végén 10 milliónál több készpénzzel, mint a mennyivel az államháztartást megkezdítették, állott rendelkezésre s evvel meg lehetett volna vetni egy józan gazdálkodás alapját; helytelen tehát azon eljárás, mely a hét évi gazdálkodás elleni vádakakat az első három évre is kiterjeszti. Midőn másodsor kormányra lépett, jelezte a rendszer-átváltoztatás szükségét, de akkori törekvései meg-hiusultak; most sulyosabak ugyan a viszonyok, de annyiaval könnyebb a helyzet, mert az egész országot áthatotta a más utra térésnek szüksége. A mostani állapotokból való kibontakozás tényezőjének tartja: a költségvetés megállapításánál, a szorosan elkülönített tárczarendszer érdekei fölé helyezését a pénzügyi érdekeknek; azon más parlamentek történetében elő nem forduló eljárás mellőzését, hogy a ház egyesek indítványára feljebb emelje a kormány által előirányzott szükségletet. Az egyensúly helyreállítására elkerülhetlenül szükségesnek látja egy normál-budget megállapítását s várta a kormánytól, hogy most, midőn új terhek megszavazásáról van szó, bizonyos évek sorára elosztrai fokozatosan biztosította volna az egyensúly teljes helyreállítását. Készségesen megszavazza a terheket, de csak ha biztosítást nyer egy egészséges pénzügyi politika követése iránt.

A költségvetés ily módon való megállapításánál főleg követendő elveknek tartja, hogy a nép adóereje vételessé zsinórmértékű, a vidéki s magánérdeki költségek töröltesse, s minden közcélú kiadásra azon bevételi forrás fordíttassék, mely által az illető közcél legiatakosabban elérhető. Elfogadja a pénzügyminiszter azon javaslatát, hogy a kölcsönből 12 m. fordíttassék az idén a hiány fedezésére, de a jövő évre alig marad több 6 milliónál a kölcsönből, az egyensúly biztosítására elkerülhet-

Midőn a halmalp az egen mutatkozott, Stalló legidősebb fiával nyárssal felfegyverkezve jött ki kunyhójából. A lapp sátorához siettek, különböző helyeken a vászonon átszúrták a nyársakat, a hol a fiatal párt a legmélyebb álomban lenni hitték, a fia mindig is hozzá tette: „Ez megy a szor szívébe! Ez pedig a testvérebe!”

Nemsokára azután Ludak a vérszopó jött egy tekenővel és már messziről kiabált: „kedves gyermekek, ne engedjétek a vért elfolyni!” Vérest és kolbászt akart belőle csinálni. Most azonban Stalló leánya a fenyőfa mögül megszólalt: „A testvér szíve még itt van!” Stalló homlokára csap: „Bizony erre gondolhattam volna!” s erre nevével együtt szaladni kezdett lányjuk után.

Midőn azonban észrevették, hogy a Stainakot soha utol nem érik, Stalló cselhez folyamodott s így kezdte látását esalogatni: „Áll meg lányom, áll meg. Egy szép kincsért akarok hozományul szánodba vetni. Várj meg kérlek, várj meg!” A leány az iramot megállította és várt míg atyja kezét a szán felé kiterjesztette; abban a pillanatban azonban a kezében levő fejszével ujjait levágta, s a Stainak gyeplőjét szabadon eresztvén, az nyilsebességgel rohant tovább. Stalló vérsz ujjait mutatta nejeknek, a ki utána szaladt: „Anyókám; ezek tul jártak a mi eszünkön, nézz csak ide!” „Azt meggondolhattam volna előre is, hogy veled könnyen elbának” — válaszolt Ludak — „hanem most magam problémát meg velök végezni.” Elkezdett sebesen a szán után futni s drága ékszerét nyakából levéve messziről mutogatta lányának: „Várj meg lányom, várj meg, itt e ritka kincs a tiéd, hozományod legyen, csak egy percze állj meg!” A leány újra megállt és várt, míg az anyóka megfogta a szánt; akkor azonban fejszéjével olyan csapást mért kezére, hogy új-

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Jenny húgom.

Regény.

Irtá:

SAND GYÖRGY.
Első rész.

olgári családból származtam. Atyám Biels János, hasonlóvá falu szülötte és egy eredetileg spanyol, meghonosult francia volt, s Pau-ba lakott, honnan azonban csaknem folytonosotávól tarták őt elfoglaltatásai. Én mind-íg ottan maradtam anyámmal s Jenny húgommal.

Germekkori emlékeim, csak elmosódott éavart épekben, s mintegy szakgatottan állnak előem. Nagyon szegények voltunk, anyámat gyakran láttam szomorúnak, s kevés bejára főt közöttünk.

Anyám pénzért varrogott a szegényebb osztály számára. Magam Biels a Loránd, időm legnagyobb részét az utcán szaladgálva töltöttem el, felhasználva minden kínálkozó alkalmat a szolgálatok által valamit szerezhetni magamnak. Ha más nem akadt, felnyitogattam a kocsik táját a be vagy kiszálló uraságok előtt, felszedtem az eldobott szivar darabkákat, melyek aztán eladva, a nem szabadalmazott csusokra, azok pompás szivarkákat készítettek belőlük.

Ez legrégibb emlékeim. Épen nem voltam ami nagyon ügyes élelmem megszerzésében, mindamellett, hogy elég fürge, tevékeny s alkalkozó szellemmel bírtam, de egy csep-

lenül szükséges először is az annyszor hangoztatott takarékosság inaugurálása. A képviselőháznál a napidij-rendszer helyett a pauschalis díjazás hozandó be; a Határőrvidék is a kövekező 3 év alatt az általános közterhek alá vonandó. A pénzügyi számvitel egyszerűsítése is jelentékeny megtakarításokat vonhat maga után. Kimutatja részletesen, hogy az egyes miniszteri tárcáknál is bizonyos reformoknak keresztülvinni. A vámtételek czélszerű átalakítása által a vámjövödelmek jelentékenyen fokozhatók, s ez a közös költségek terheit némileg könnyitené.

A honvédség iránti előszeretettel teljesen méltányolja, de jelenlegi létszámánál mai pénzügyi viszonyaink közt megállapíthatnánk, s bizonyos megtakarítások itt is keresztülvihetők. A földadónál az egytelenségeket mielőbb kiegyenlítődnök tartja, s azt hiszi, hogy a képviselőház által elfogadott eljárás nem fog e tekintben kellő czélhoz vezetni. A jövedelmek fokozásánál elfogadja a miniszter által az eddigi adótvjavaslatokból származott 5 millió adóemelését; a közvetett adók rendszerének megváltoztatása iránt már meg kellett volna régebben a kormánynak az alkudozásokat kezdeni, s e téren egy újabb, az ország érdekeit biztosító szerződés kötése legyen a kormány első s elmulasztatlan teendője. A sóárulásnál fennálló szabadsalmak mielőbb eltörlését szükségesnek tartja.

(Folyt. köv.)

B. Sennyey Pál

beszéde a képviselőház folyó hó 29-iki ülésén.

(Kivonat.)

(Folytatás.)

Van még egy (noha kisebb jelentőségű) gyakorlati szempontból felette fontos tekintet. S ez az, hogy nem csak anyagi téren, de szellemi erőben is szegények vagyunk. A hivatalok — legyenek bár azok államiak vagy önkormányzatiak — egyszerűsítése s összpontosítása e pont mellőzhetlen követelménye.

Az államhivatalainak egyszerűsítése, akénti berendezése, hogy az állam törvényeinek végrehajtása minden rendű közegek közreműködése által biztosítható, s a kormány hatalma szilárdítható s biztositatható: állami létünk főfeltétele. A módok e részben különbözők, előtte a cél a fő. A törvényhatósági tisztviselők kinevezését tartja olyannak, mely legkönnyebben vezet e célra. Nem csak a közigazgatás gyorsítását, az állami czélok előbbre vitelét, az organikus működés lehetővé tételét reméli ettől: hanem egyenesen az autonómiai jogokért tarthatná az áron tágihatóknak, az ellenőrzés joggyakorlásának szükségszerű volta által pedig a municipális élet régibb élénkségét visszaszerzehetőknek.

Szükségesnek tartja némely minisztériumok egyesítését is. Nem a kormány egyéniségeinek sokasága, hanem az egyes minisztériumok dikatorumai nem felelnek meg költségvetés tekintetében az ország viszonyainak. Hozzájárul még a hivatalbeli eljárás rendszere, mely sem az ország szükségleteinek, sem a felelősség elvének nem felel meg. Helyesen mondta a p. ü. bizottságban az elnökmíniszter, hogy ez iránt javaslattevel a kormány dolga. A törvényhozásnak beleszólnia csak ott kell, ahol fennálló intézkedések, a rendszerek megváltoztatása ezt igényli. Ezt a feladatot a törvényhozásnak megoldani, a kormány teendőinek siettetését pedig szintén eszközölni kell, mert már mindennek itt az ideje.

jai és a kincs is a számba hullottak; aztán reácsapott ostarálva a Stainakra s addig meg sem is állott, míg férjét utól nem érte s biztonságban nem volt. Hosszasan hallotta azonban a Stalló és neje kiabálásait: „Dohd vissza az ujjaink hegyét, te gonosz pokolfajzat!”

A Stallóhoz való viszony azonban nem mindig volt ellenséges, s néha az is megtörtént, hogy egy lapp fia Stalló leányt óhajtott nőül, és kérése meghallgatott. Egy lappnő Jukkajárviben nagyon erősítette, hogy ő a huszonnegyedik izben Stalló családból származik. Ósnagyapja Krisztus születése előtt ezer évvel kellett, hogy éljen. Aligha téved tehát az ember, ha Liebrechtel elfogadja, hogy a Stallók eredetileg nem voltak mások, mint és vikingerek, a kik a norvégiai Lapphonban körül barangoltak rablás és zsákmánylás végett. Acél lappul stalle és Stalló annyit tesz, mint „acél ember” vagy is acélba burkolt, a mihez még hozzá vehetni azt is, hogy a lappok regéiben Stallóról gyakran említették, hogy „vaskabátot” visel; ezeknél fogva egészen tisztán egy régi északvidéki harcos pancelz ingben vehető Stallónak. Azon hősi szokása is meg volt Stallónak, hogy ha a lapp által egyszer a földre terítettett, nem kelt fel újra, hanem nyugodtan fekvébe maradtott, míg alkalmas késet vagy fejszét hoztak, melylyel életét kiolthatták; e jelleg szintén a vikingekre emlékeztet.

S. K.

A kormány körében is van változásokra szükség. Mondta nár, hogy sok a minisztérium, s hogy több egyesítendő. Nem állítja, hogy ez egyesítés által nagy összeg takarítatik meg, de oly állapotban van az ország, hogy a kis tételeket sem mellőzheti. Másrészt meg még egy szempont teszi szükségessé az egyesítést: az, hogy a megmaradó hivatalnokok száma — különösen az alsóbb rangosztályokban — emelhetessék. Tudja, hogy az elbocsátások stb. megannyi új költséggel járnak, de az egyéni jogot e részben sem akarja sérteni.

S nem fél attól, mintha egy határozott, praeciz eljárás az államban a maradásában vezetett hitet ingatná meg; inkább megintgatja ezt a foltózas munkája, mely a bizonytalanság érzetét teszi folytonossá s állandóvá.

A megtakarítások eszközésére térve át, kijelenti, hogy számokról nem szól, mert még a tényleg szereplő számoknak megbízhatósága sincs bebizonyítva. Jelzi azonban nagyjából az eljárást, mely követendő.

Mindenekelőtt elkülönítendő az azon fix tételek, melyek bármely irányban elváltat kötelezettségnek fogva mellőzhetlenek: az ezeken túl maradó összegeket kell csak beléltük szervezésére fordítani. Az elváltat s főbb említett fix tételek közül némelyeket kevesbithetni vél idő múltán, czélszerű konverzió által, s hitelműveletek útján.

De hangsúlyozza ismételve, hogy csak az ezeken kívülfenmaradó összeghez kell alkalmazni szükségleteinket. Lelet, hogy ez által sok helyütt meg fog történni az állam iránt nyilatkozó igények vágya; de azt hiszi, hogy ha a rendezett — p. három évre előre szabott államháztartás megnyugovást, a tisztázás bizonyossága iránt biztosítékot nyújt a népek: az ennek folytán edzettebb mérveket ölt magán s társulati tévékenység, a földelő buzgalom, magasb törekvés bőven kárpótolandja az egyéneken azt, a mit a kormány tőlük, elvonni kénytelen.

Az igazságügyre csak röviden nyilatkozik. A nép szellemét, gyakorlatát kívánja tisztéletben tartatni. A tudományos elméletek igen szépek, de az igazságszolgáltatás van a népért, s nem megfordítva. Ehez képest egyrészt, decentralisáltna a bíróságokat, másrészt a főbözézési fórumokat is egyszerűsítendő.

(Vége köv.)

BELFÖLD.

Szamosujvár, jan. 30-án 1875.

(Képviselői közgyűlés. Filep Sámuel diszpolgárrá választása.)

Folyó hó 30-án Szamosujvár városának bizottsági gyűlése volt. Az elnök Placcintár Dávid polgármester 9 órakor a gyűlést megnyitván, a főjegyző felolvassa a belügyminiszter azon leiratát, melylyel a város közönsége értesítettik, hogy ő felsége Szamosujvár város főispánjává Báró Bánffy Dániel Dobokamegye főispánját nevezte ki. A leiratot éljenek követék, mire a polgármester bizottságot ajánl, mely ősi szokás szerint a főispánt gyűlésre meghívja, ki 1/2 10 órakor a kinevezett bizottság kíséretében a gyűlési teremben megjelenik, kitérő éljenek közt elfoglalja elnöki széket, és egy gyönyörűen átgondolt beszédben történeti visszapiantást tevén a kormányi képviseltetés és befolyásra a törvényhatósági joggal felruházott egyes városoknál logikai egymásutánban lejtő után időig, melyben a törvényhozás kimondta, hogy a megyei főispán egyszersmind városi főispán is lehet; megemlékezett nemese érzelméhez méltó szavakban azon kapocsról, mely őt 1848 óta a városhoz fűzi, s mely 1861. és 1865-évből még szorosabbá lett.

Megvalljuk, valahányszor ez ősz főispánt fiatal erélyével a közigyék terén és élen működni látjuk, mindannyiszor előttünk áll a hazafi, ki a mult szomorubb éveiben csak nem oly rég Schmerling-Nádasdy-féle regime alatt a forcírozott bizottsági gyűlésekben buggó lelkesedés s az igaz ügy védelméhez illő bátorsággal harcolt azok ellen, kik alkotmányunk elvűlésének oly merész apostolai voltak. Sok ily főispánt a hazának, és sok évet az ily főispánnak!!

Eljénekkel kísért beköszöntő beszéde után a szokásos esküt tette le, és erre polgármesterünk városunk főispánunknak eddig is tapasztalt és oly sokszor bebizonyított jóindulata és szívessége ajánlván, üdvözölte azon férfit, kit Szamosujvár városának polgárai tiszta meggyőződésükből főispánjuknak óhajtottak, ki leereszkedő finom modora által minden egyes polgár szeretetét bírja.

Ezek után felolvastattott: egy más belügyminiszteri leirat, melyben városi közönségünk értesítettik, hogy Filep Sámuel eddigi városi főispánunk állásától felmentetett, és ezzel kapcsolatosan Filep Sámuelnek átírta, melyben eddigi főispáni állásától való felmentését tudtul adván, emelkedett érzületéről tanuskodó szavakban városunk közönségétől elbucszik. „Ha az eddigi viszony, mely Szamosujvár városához kötött — mondja a távozó főispán — meg is szűnik, a hazafiság terén találkozni fogunk”. A közgyűlés — tekintve volt főispánunknak a város érdekei iránt tanusított buzgalmat — jegyzőköny-

vilég köszönetét, elismerését fejezte ki. és Bárány Lukács bizottsági tag indítványára egyhangulag a város diszpolgárai sorába vette fel, miről a diszoklevelet kiállítani és ezt egy átiratot s elismerő nyilatkozat kíséretében átnyújtani az illető közegek megbízatnak.

Most a polgármesternek a mult évről tett jelentése olvastattott fel, mely az érdekeltiséget minden egyes mozzanatában magára vonta. E jelentés élénk színekkel festi városunk állapotát és tiszta tükre volt városunk közéletének. A jelentés felölelte a kormányzat minden egyes ágát. A jelentésből kiemeljük, hogy deficités korunkban városunk jövedelmei a kiadásokkal szemben többletet mutatnak, és hogy az adó fizetési készség, daczár a nehéz viszonyoknak, a mult évben nem csökkent. 1873-ban az adó hátralék 2000 forint volt, 1874-ben az évi adó 22,000 frtot tett s az év végén csak is 15,000 frnyi hátralék maradt, daczára annak, hogy egy végrehajtás sem rendeltetett el, a mely eredmény mindenesetre a városi adó ügy kezelőjének Korbuly Jánosnak érdemül tudható. Végre a jelentés azon incensiből — hogy Szamosujvár városa a mult évben Lukács Kristóf főesperes és plébános arczképét érdemei és áldozatkészsége elismeréséül a város költségén olaj-festményben elkészíttetni határozta — meleg szavakban emlékezett meg az ősz főesperesről, ki a nehezebb időkben hazfiaságának annyi fényes jelét adott, ki mint városunk plébánosa árvaházat, alapított „Magyarok és elei” tudományos munkájával általános figyelmet keltett, és „Historia Armenorum” s „Adalékok” című munkáival az örmény egyház jogait védte. A jelentés feszült érdeklődéssel hallgatta végig, a polgármestert megélténzte és a jelentést kinyomatni határozta.

Mint utolsó tárgya a belügyminiszter két rendbeli leirata olvastattott fel, melyek által Tüzes Karácson és társai által Czeck Gergely gimnáziumi tanár ellen az adónak kétszeres számítása megtagadására nézve beadott fellebbezése visszautasított, és Pap Todor a virilisek sorrendjébe jelvéttetni rendeltetett.

Egy jelenvolt.

Torda, 1875. jan. 31.

(Gazdasági felolvasások.)

Tekintetes szerkesztő ur!

A folyó év és hó 31-én délután 3 órakor megtartott s a torda-aranyosi gazdasági-egylet által rendezett második felolvasás ritka élvezetes „délutánt” szerzett a jelenlevőknek.

S méltán!

Mert a míg a felolvasók közül egyfelől Szentkirályi Gábor ur, tárgya (a tagosítás) kidolgozása alkalmával arra számíták, hogy szellemi munkássága eredményének bemutatása Torda város közpolgárainak, a gyűlésen megjelent tagjaira annyira lélekreható leend dolgozatban kifejtett nemzetgazdasági irányelvek meggyőző erejénél fogva, hogy a tagosításnak a közigazdasági élet fejlődésére befolyással bíró fontosságáról is elődázhatlan szükségességéről meggyőződést szereve — a határátolításnak Tordán eszközözendő keresztülvitele elébe nem vetnek majdan akadályokat; ily czélja volt a felolvasásnak s világos, érthető nyelvezetű felolvasása melyet az igazi benső meggyőződés ereje látszott sugalmazni, nem is maradt hatás nélkül a megjelent számos hallgatókra; addig másfelől második felolvasó dr. Wölff Gyula ur bizonyára tárgya megvalósításánál arra számított, hogy felolvasása meghallgatására nőink sorából is igen sokan alkalmat vesznek magoknak megjelenni, miután a tárgy: „vegytan a konyhában” az ök „igazi életfelfatartó s azt biztosító” művészetök titkainak feltárását lát-számításában nem is csalódott.

Mert a felolvasáson egy szép női koszoruban gyönyörködhetünk, melynek minden tagját egyenként véve mint megannyi „illetékes s elfogulatlan bírálókat” tekintethetünk dr. Wölff felolvasó úrral szemben.

S azt hiszem, hogy e korszoru megjelenését a gyűlésen nem is bánták meg; mert ha áll az, a mit Bersényi mond: „hogy a költői lélek nem egyéb, mint a természetesség és eszményiség harmonicus középlete,” akkor elmondhatjuk dr. W. ur érdekesfeszítőleg gyönyörködött felolvasására is: hogy valódi költői lélek sugárzott ki minden szavából.

Az „éljen” tehát, mely nőink ajkairól elhangzott a felolvasás berégzése után a legszébb és egyszersmind megérdemelt jutalmazás volt.

Látva tehát ezek után azt, hogy a torda-aranyosi gazdasági egylet által megpendített eszme: „befolyani arra, hogy városunk eddigi pangott társadalmi életében egy kis szellemi mozgalom induljon meg a mivelődés allanti stadiumán állók lélekemelésére érdekében — mily szép eredményekkel fizet, azt hiszem a közkíváratot tolmácsolom azon óhajomnak adva kifejezést: Vajha az ily szellemi élvezetet nyújtó népies felolvasások jövőre se szűnnének meg körünkben!

N. A.

Szamosujvárt, 1875. Jan. 31

(A korcsolya-egyleti-ből jövedelme.)

A szamosujvári korcsolyázó egylet által folyó évi január 26-án részben saját pénzűtára, részben pedig a szamosujvári- és dobokamegyei szegények javára, zártkörű táncvigalom rendeztetett, melynek eredményéről számadásom következőleg mutatom ki:

1-ör. Bevételek összege 390 frt 80 kr. Ebből kiadások összege 329 frt 29 kr. Maradt tiszta jövedelem 61 frt 61 kr és 2 darab császári kir. arany.

A bevételek összegéhez hozzájárultak felülfizetessel:

Voith Jánosné szül. Gajzágó Katalin urnő mint bálháziasszony jegyét kiváltotta 100 frtal, mélt. Fülöp Sámuel ur 5 frt, özv. Retegi Samuné urasz. 3 frt, Voith János ur 2 darab cs. kir. arany, Voith Miklós ur 2 frt cs. kir kapitány Mentessory János ur 2 frt, Moldován Simon ur 3 frt, László József ur 1 frt, Turtsa Manó ur 2 frt, Sombori József ur 2 forint.

Mely felülfizetésekért úgy a köztisztéletben álló kedves bályánának, valamint a többi felülfizetőknek is az egylet nevében hálás köszönet nyilváníttatik.

A jótékonycélokra jutott összegek ez évben sokkal csekélyebbek, mint a jóhírnévű korcsolyázó egyletünk eddigi éveiben tartott báljai jövedelmek, de ennek a jelenlegi idők mostoha pénzügyi viszonyai, s nem pedig más ok vetett gátot arra, hogy egyletünk a jótékony-ságot az arra minősített szűkölködőkön nagyobb mérvben gyakorolhassa.

Szamosujvárt, 1875. jan. 31.

ifj. Bányaí Tivadar,

egyl. pénzt.

Magyar lapok szemléje.

A „Pesti Napló” úgy találja, hogy Sennyey nemcsak kitűnően cselelő a mostani kabinet gyöngeségét, s nemcsak erőteljes kritikát alkalmazott ennek pénzügyi politikájára; de lehetett volna igazgós is. Lehetett volna akkor, ha nem csak a cabinetre, hanem a helyzetre, a pártokra, s a parlament tényezőire általában kiterjeszkedik. S lehetne különösen akkor, ha ő minden esetre készen nyilatkozna a mostani cabinet örökségét átvenni, s ha programja biztosítékot nyújtana aziránt, hogy az ő kezében adófelmélesek és institúcióinkra intézett erős amputációk nélkül is helyre áll az államháztartás egyensúlya. E biztosítékot nélkülözök, minél tovább gondolkozunk beszédén: annál bizonyosabb előttünk, hogy ő a kormány átvételére ez idő szerint nem is gondol, de annak vezetését ez idő szerint mégis lehetőleg nehezíteni akarja.

A „Jelenkor” szerint Sennyey beszédéből legkevésbé hangzott kellemesen az ellenzék fülébe azon pont, mely a törvényhatósági tiszteségek kinevezés útján betöltésére vonatkozik. Hanem bele kell harapni a savanyú almába, ha még egyszer oly fanyar lenne is, meg kell tenni a generális érvágást, különben csak dédelgetjük a beteget, de gyökeres orvoslására nem lehet kilátás. A bajon azonban egyszerre segíteni nem lehet, s nem idegenkednek azon átmeneti intézkedéstől sem, melynek foganatba vételéről kormánykörökben is beszélnek, mely a választhatókra nézve magasabb qualificatiót kötné ki, a milynek eddig nem kívántattak, s a melyek legalább annyira nem kívántattak, s a melyek legalább annyira a mennyire megnehezítenék a megyei tisztikarba jutást. Ezt azonban csak is mint átmenetet fogadhatná el, mely után nem sokára megtörténne az, mi a közigazgatásnak óhajtott, nehezen nélkülözött, s egyedül helyes alakját megadja.

Az „Ellenőr” Simonyi Ernő beszédéről emlékszik meg, melyben mint írja kiméletlenül ostromozta végig különösen az igazságszolgáltatást, s a többi közt azon eljárást, mely a bírák fegyelmi ügyeinél divik, s utalt az igazságügyéri állás haszontalanságára is. Az „Ellenőr” a kinevezések keresztülvitele feleslegesen tart egy miniszteriumot működtetni, miután — szerinte — törvényeket alkotni, codificálni úgy is képtelen. (!)

A „Reform” nem először, s nem utolszor mondja: a magyar nyelvnek Magyarország számára elégnek kell lenni. Ha nem elég, ne ámbítsuk egymást egy magyar nemzet létezésével és jövőjével. Ez akkor csak egy fikció, egy látszólagos existenczia. Követeljük, hogy semmiféle tanító-intézetben Magyarországon a magyar és a klasszikai nyelveken kívül más nyelv nem köteles tantárgy, s tegyenek törvényes intézkedést, hogy a magyar nyelv nélkül elérni az országban közolgokban semmit sem, vele mindent lehet és egy csapásra megmagyarosították az ország egész értelmiségét és megdekretálták megdöntetlenül Magyarországot.

A „Nemzeti Hir lap” úgy találja, hogy Sennyey a „conservatív” szót ovatosan kerüli beszédében, de azért annak szellemé egészen véve több a conservatívánál. Ha az „elvek politikájának” proklamálását nem akarja pusztá frázisnak, vagy kortes fogásnak tartani, hanem „valódi” szempontból tekinti a báró ur programját, akkor úgy látja, hogy az tesz concess-

siokat a legkülönbébb elvi álláspontok k. de azért alapjában öntudatos elven nyugszik, mely világosan és határozottan fellállítva benne inas, de vörös fonalként vonul végig javaslatainak háttérénshelylyel közel előtérbe is lép, s az: a visszalépés elve, a modern állami lődés azon álláspontjáról, melyre ma már szere sésen eljutottunk. A pontokat, melyben Senny ezen „elvi politikája” nyilatkozik, a következőkben sorolja elő: a képviselők számának leszálltása, a képviselők napidijának megszüntetése va szabályozása, a választási ciklusnak öt évr meghosszabbítása, az uszora törvények helyreállítása, a különböző szakokba vágó hivatalos tevéknek egy kézben egyesítése, nevezetesen igazság szolgáltatás és közigazgatás ujona való összeegyeztése. — Ezek nem valami világhendítő tervek.

Román lapok szemléje

A „Gaz. Tr.” mely kétségtelenül egyike azon lapoknak, melyek minden alkalommal felhasználnak, hogy a magyar nemzet iránti elszántságát kimutassák, utóbbi számában az egylet meggyőződésének ad kifejezést, hogy a jelenlegi politikai helyzet, de különösen a magyar alkotmányosság annyira megszorítottá a román nép jogait és szabadságát, hogy egyetlen egy eszköz vagy út nem áll rendelkezésükre jogaik érvényesítésére végett. Az ország a nemzetiség megsemmisített, s ha valaki azt mondja, hogy a municipiumoknak megmarad az autonómiából valami, akkor az bizonyosan nem más, mint a többségben levő román népnek a magyarok által való kijátszása, bosszútása és gunyolása. Eclátáns példál hozzá a kolozs megyei bizottsági román tagok küzseit. A nemzetnek e derék férfai, s a román nép jogainak ez előharcosai — mint emlí nem hagytak és nem hagynak egyetlen egy alkalmat sem el, hogy ne emeljenek st a bizottsági gyűlésekben azon ügyek tárgyalása alkalmával, melyek e megye lakosságának specialis érdekeit, úgy az összes románuság rdekeit illetik. Ez érdemben szölkaltak fel az többi kolozs megyei bizottsági gyűlésben, a román nép e megmentő és különösen Vajda László ur. E bevezetés után közli a bizottsági gyűlésben a többség által el nem fogadott többségi véleményt. E közlés, valamint a vélemény ellen is jelenleg semmi szavunk, de lttón mindenesetre csodálkozunk. Csodálkozunk először azon, hogy a „Gaz.”-nak, mely folytonosan és szakadatlanul a román nép sanygatásáról és jogainak csorbitásáról szól, szeszestője Muresianu Jakab, ki egyszersmind a rasszai román kath. főgymnasiumnak is igazgatója s ki a cath. status intézkedése folytán, daczára annak, hogy a „Gaz.”-ban közlött zikkerek után ítélve, a magyar nemzet iránt egikisebb rokonszenvet sem tanusít, a magy ifjuság nevelésének és oktatásának vezetével van megbízva. Csodálkozunk másodsor azon, hogy sósmézei Vajda László utóbbi időkben a tulzó románok által épen vezérnek tekintik, az a Vajda László, ki ha jól tudjuk, 148-ban a legnagyobb lelkesedéssel szavalt a Házadnak rendületlenül — t, s ki még talá az 1863—5-iki szebeni tartományi gyűlés is — ha jól emlékszünk — az egyedüli volt a megjelent szászok és románok között, ki legfőbb törvényszék székfelyének kérdése alkalával, az általa annyira kedvelt magyarolven szónokolt. Megfoghatlan tehát előnk, miért lett Vajda László ur egyszerűen annyira elégedetlen, hogy még a „Gaz.” is bűkén úgy tekint rá, mint a román nép vezére. Hanem úgy látszik, semmi se állandó e világban, mert Axente Severu, e hajdan hírefőru is majdnem kétségbe van esve, s a „Gaz.” közelebbi számában feljajdul, hogy meg kellett érnie azon időt, hogy saját szemével lassa, miszerint az ő csillaga már lejtűnt, miuta az általa K.-Fehérvárra összehívott értekezlee, a román intelligentiának tagjai nem jelent meg pontosan. Egyébként ez a K.-fehérvári értekezlet megtartottat, s oly szép rendben folyt le, hogy — mint Axente írja — a jele volt hatósági tisztviselő Dáni — kit ő Dancuk keresztel — teljes megalégedést nyilvánlt, s az elnöki megnyitó beszédet le is mondta. Bizonyosan rámbáa tételi.

Az „Orientulu Latinu” szeri az elviselhetetlen terhek miatt, évenként egyel vándorolni ki az erdélyi részekből Romániába, hogy ott magokat fenntarthassák. A kivándorlók legnagyobb része székely. Ezen nagy érvényben történő kivándorlást az „Or. Lat.” magykar kormányznak, s az Erdélyben uralkodó alkotmányos életnek róvja fel, miután a nem nem hordozható terheket raktak. A székely nép kényszerülve van elhagyni azon helyet, hszáletett, hol vagyonát és erejét feláldozta, a nével s gyermekeivel oda húzódik, hol lttón fenntarthatja. Az utóbbi hét év alatt sok jutottak oda, hogy mindenüket eladták, vagynidénök eladatott, csakhogy életüket megtábasák s az államnak tartozásaikat megfizessék. Ily körülmények közt csodálkozik, hyan lehet a haza fiaitól hazaszeretetet várni? Nem önfeljuság az, mi az embereket a kivándorásra ösztönzi, hanem a reájok rakott súlyos terhek, a személy és vagyon biztonság nem léte.

Nem hivatalos.

(50)

Pályázati hirdetmény.

(1-1)

A „székely egyetemi első takarékpénztár”-nál ürességekben álló könyvvezetői állás 400 frt. o. é. évi fizetéssel pályázat nyitattik, s felhívjuk, hogy szabályszerűleg felszerelt kérvényeiket szűkséges és képességeiket igazoló bizonyítványokkal ellátva folyó évi **február 25-ig** Solymosy János takarékpénztári igazgató urhoz Székely-Udvarhelyre elküldeni sziveskedjenek.

A székely egyetemi első takarékpénztár választmányának 1875. január 17-én tartott üléséből.

SOLYMOSY JÁNOS,
igazgató elnök.

MÁRTON JÁNOS,
választ. jegyző.

(49)

(1-3)

Alólirotnak van szerencsége tisztelettel értesíteni a helybeli és vidéki úri hölgyeket, miszerint:

a ki jól akar tudni szabni a francia hölgyruha szabászatban

a legkínálóbb és gyorsan fölfogható alapos oktatást adok.
Kívánatra az úri hölgyek lakásain saját tetszésük szerint kijelölendő órákban, a legkedvezőbb feltételek mellett adhatok oktatást. Ezen oktatásban résztvenni kívánó hölgyek személyesen érkekezhetnek velem Kolozsvárt, kislabosbáz a hátulsi emeleten. A nagy érdemi hölgy közönség szíves pártfogását kérve, vagyok mély tisztelettel.

Bruzer Mártonné,

szabásznő Pestről.

(51)

(1-1)

Szerencsés újévi ajándéknak

részem egy

4800 frtos

terno-nyeremény által.

Mennyiségtani tanár **Orlicé R.**

urnak.

Berlin, Wilhelmstrasse 125,

hírlapomban rövid idő előtt megjelent

külön melléklete

hirt rá, hogy a megrendelési szelvényt 2

frt. kíséretben azonnal beküldjem: kap

tam érte két utasítást s ajándékul az

„Analyse des Lotto”-t.

Már mindenki házában megnyertem a

reám néző oly szerencsés

ternót újévi ajándéknak.

Bárha mindenki oly szerencsés hasz-

nálna a külön melléklet

megrendelési szelvényt.

Hálás köszönet mennyiségtani tanár

Orlicé R. urnak Berlinben, Wilhelm-

strasse 125.

Hubert Antal, cs. k. hivatalnok.

(48)

(1-3)

A fehér farkashoz

szálloda

Bécsben,

belváros, Fleischmarkt, Wolfengasse,

minden kényelemmel berendezett

szobákat a legolcsóbb

árak mellett

ajánl a t. cz. utazó közönségnek, főleg

kereskedőknek. Kétféle étterem.

NB. Szolgálatom nem számítat-

tatik fel.

SCHALK JÁNOS,

szálloda-tulajdonos.

Dr. HANDLER MÓR

orvos- és sebésztudor, szülész és szemész,
gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása
mellett mindennemű

titkos betegségeket,

1) az önfertőzésnek mindegyik következményeit, ugymint:

magömléseket,

az ingerlékeny gyengeségeit, az ondófolyást, különösen a

tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt)

2) hugycsőfolyásokat (még oly időtleneket is, a nemzőrészek bu-
jakóros fekélyeit és másodrendű bujakórt minden alakjai-
ban és elcsúfításaiban,

3) hugycsőszűküléseket,

4) friss és idült nyákfolyásokat nőknel, az ugynevezett fehérfo-
lyást és onnan eredő magtalanságot,

5) bőrkiütéseket,

6) a húgyhólyag betegségeit és mindennemű vizeletelési nehézsé-
geket.

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3

órától 5-ig, és este 7-8-ig.

Lakik Pesten,

belváros, kigyó-utca 2-dik szám alatt,

kigyó- és városház-utca sarkán, Rottenbiller-féle házban, az

1-ső emeleten, bemenet a lépcsőnél.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz

adatik és a gyógyszerek megküldetnek.

(37)

(3-3)

Haszonbéri hirdetés.

Kolozsmegyébe Fejéden Ko-

lozsvártól egy órányira, az 1875.

év április 24-től kezdve hat,

vagy több évre 1400 hold, jó

karban lévő, lakházzal és gazdasági

épületekkel felszerelt birtok, haszon-

bérbe kiadó. Értekezhetni meghatal-

mazott t. Keresztély Kálmán-

nal bel-farkasutca gr. Karacsay-ház.

(46)

(3-3)

LÓVÁSÁR.

A kolozsvári cs. kir.

remonta-sorozó bizottság

közönségre teszi, hogy mint-

egy 100 darab remontára

szüksége lévén — azokat

jóságuk és nagyságukhoz

képest 200 forinttól 325 fo-

rintig készpénzben fizeti.

ALEXANDROWICZ

elnök, cs. k. őrnagy.

Legújabbban megjelentek

és Stein János erd. muzeum-egyl. könyv-

kereskedésében Kolozsvárt

kaphatók:

Rajzok és tanulmányok.

Irta Szilágyi Sándor. Ára a két kötetnek 4 forint.

JULES VERNE apróbb műveiből.

Beszélyek és rajzok.

(Doktor O. kísérlete. Zacharias mester. Dráma a légben. Tél a jég közt.)

Ára 1 frt 50 kr.

Gróf Gyulai Lajos napló töredékeiből.

(1815-1834.)

Kiadta gróf Kuun Géza. Ára 1 frt 50 kr.

A nevelés és oktatás történet kézikönyve.

Különös tekintettel Magyarországra.

Irta dr. Kiss Áron. Második javított kiadás. Ára 1 frt 50 kr.

A magyar népnek!

képviselő választásról.

Ki lehet választó?

Mire kell ügyelni a választásnál?

Szabad-e korteskedni?

Irta MURAI.

Ára csak 16 kr.

Mire kell ügyelni a választásnál?

Még folytonosan kaphatók

Stein János erd. muzeum-egyl. könyvkereskedésében
következő legújabbban szentesítést nyert
törvényezikkek u. m.

Az új választási törvény.

Hivatalos kiadás Ára székelyiálakban 30 krajczár.
Nyolczadrétben 30 kr. Postán bérmentesen megküldéssel 3 kr.

Törvényezik az ügyvédi rendtartásról.

Ára 20 krajczár.

Törvényezik a királyi közjegyzőkről

Ára 20 krajczár.

1875. január 1-én hatályba lépő

birói ügyviteli szabályok.

Nyolczadrét alakban. Ára 1 frt 20 kr.

VIDÉKI megrendeléseknél legcélszerűbb a postad el-
kerülése tekintetéből, a törvényezikkekért járuló összeg postautalványon
előleges beküldése.

Kézikönyv

kir. közjegyzők számára.

Tekintettel az elmélet és gyakorlat igényeire.

Irománypéldákkal ellátva.

Írták:

Dr. Dárdai Sándor, és Zilinszky Imre,

a Jogtud. Közlöny szerkesztője. a pesti kir. it. tábla h. bírója.

I. kötet. Ára 1 frt 20 kr. Postán küldve 1 frt 30 kr.

Legújabbban megjelent és Stein János

erdélyi muzeum egyetemi könyvke-

reskedésében Kolozsvárt

kapható:

Orvosi tanácsadó minden nemi

Igen fontos

betegségeknél, melyek önfert-

észrevételekkel,

tőzés, paránálkodás

korai tehetetlenség,

és elragadás követ-

megrongált idegrend-

keztében kelet-

szér, valamint a tulságos

keznek.

adagokban használt higany

borzasztó következményeiről.

Több bonczitani képpel.

Irta dr. ERNST L. orvos.

A munka ára 1 forint, postán bérmentesen meg-

küldéssel 1 frt és 6 krajczár.

Új jelenség az ifjusági irodalom terén.

Epen most jelent meg Stein János könyvkiadó hivatalában s általa in-
den könyvtárunknál kapható:

„A KANDALÓ ELŐTT”

elbeszélő költemények, mindkét nemű serdült ifjak számára,

írta, átdolgozta, fordította:

Szász Béla.

Igen csinos kiállítással 4 sikerült képpel.

Ára 1 frt 60 kr.

A díszes, színezett képes borítékú kötet tartalmaz a következőket: 1. A jó Isten ábenete, (István
Mari) Képpel. 2. A harmincz pénz. 3. A dadogó (Castelli). 4. A negyedik parancsolat (Némethy-
ballada). 5. Gond anyó története. (Franczia népmese után). 6. Dávid király. (Hang Fr.) 7. Az évi
kivánságok. (Prätzel) 8. A mostoha gyermek. 9. A persia paraszt. (Nicolay) 10. A jó Isten lánya.
Képpel. 11. A tengelyes. (Kind Frigyes) 12. Szegény ifjú asszony. 13. Szent György helyettese. (Ang-
bein) 14. Ise herczegasszony. (Petersen Mari) Képpel. 15. A nagy sorsjegy. (Langbein) 16. Néi Pöl-
lop. (Reichelt) 17. Rólaud, az apród. (Uhlend) Képpel. 18. A lakom katon. 19. Intó róza. (Hata
V.) 20. Boh Benedek. 21. V. Karoly a zárdában. (Bürde). 22. Péter Sámuel. (Hang) 23. A kisgőz
farkinczaja

Ifjusági irodalmunk köztudomás szerint parlagon hever s különösen er-
dült ifjak számára irodalmunk vajmi kevés szív- és észképző olvasmányt
nyújt. Ez oka, hogy 10-14 éves növendékeink, kiknek legnagyobb szükségük
van rá, hogy fogékony lelkük az olvasmányok által nemesebb irányt vegyen,
a komolyabb classicus művek olvasására még nem lévén megérve, holmi iés-
rontó férczművek vagy még ennél is veszedelmesebb idegrázó francia regék
olvasásával elégitik ki nemes hajlamaikat.

Irodalmunk e nagy hiányának lehető pótlására látott napvilágot a fent-
bi könyv, mely mint czime is mutatja, a serdülő ifjuságnak kíván res-
óráiban hasznos szorakozást nyújtani.

Nincsenek a szívnek maradandóbb emlékei, mint azon benyomások, melyek
kora ifjuságunkban lelkünkbe vésődtek. Egy-egy rémséges alak vagy mesz-
kaland, melyet oktanal dajkáinktól hallottunk vagy képtelenségekkel megrótt
francia regényből olvastunk, a koporsóig is elkísér. A szóban levő könyv
nemes szellem lengi át, szelid, erkölcsös érzelmeket olt az ifjuba s mint vet-
nem ajánlhatjuk eléggé a szülőök figyelmébe.

Szász Béla neve az irodalom terén tekintélyes hangzással bír s ifjá-
gunk csak gratulálhat önmagának, hogy oly könyvet mondhat számára itt-
nak, melyből finomabb aesthetikai ízlést is tanulhat s mely csak mint ilyen is,
önmagában maradandó becses bir.

Gazdasági zseb-naptár

1875-re.

Tizenötödik évfolyam. Szerkesztő tulajdonos

Kodolányi Antal.

Csinos jegyzőkönyv alakban, vászonba kötve

tizenkét utasítási havi füzetrel együtt 2 forint.